

ESGLÉSIA DE MENORCA

Homilia per a l'ordenació de prevere	pàg. 4
Homilia del dia de Sant Antoni Abat "ELS TRES TOCS"	pàg. 5
.....	pàg. 8
Ses Catequesis del Bisbe	pàg. 9

CONSELL PRESBITERAL

Acta de la sessió del dia 13 de desembre de 1978	pàg. 17
--	---------

COMISSIÓ DE MISSIONS

Colecta de la Campanya del Domund 1978	pàg. 19
Otras aportaciones a la Campanya del Domund	pàg. 20

COMISSIÓ DEL CLERO

Jornades Sacerdotals al Toro	pàg. 21
------------------------------------	---------

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

Conèixer la realitat per a transformar-la (I Curset de profundització en la fe, 1979)	pàg. 23
Activitats per aquest mes de febrer	pàg. 25

INFORMACIÓ DIOCESANA

Activitats del Bisbe	pàg. 26
Notícies de la diòcesi	pàg. 27

SANTA SEU

Missatge del Papa Joan Pau II amb motiu de la seva coronació	pàg. 29
Telegrama de nuestro obispo al Papa con motivo de su coronación	pàg. 30
Secretaría de Estado	pàg. 33
Felicitación del Sant Pare als Bisbes d'Espanya	pàg. 34

**Butlletí oficial
del Bisbat**

NOS 1-2 gener - febrer 1979

ELECCIÓ DEL PAPA JOAN PAU I

Demanant pregaris per a l'Elecció del

Comunicació oficial: "Ja tenim Papa"

Telegrames a Madrid i a Roma

Dades biogràfiques del Papa Joan Pau I

Carta del Cardenal Villot

ESGALTA

129

130

DE

147

MENORCA

LA MORT DE JOAN PAU I

Esquela

Comunicació oficial: Ha mort el Papa Joan

Telegrames: al Cardenal Camarlingi i al

Carta del Nunci

Carta del Card. Villot

ELECCIÓ DEL PAPA JOAN PAU II

Carta del Nunci

Telegrames: al Nunci

a la Secretaria d'Estat del Vaticà

Comunicació oficial: "Ja tornem a tenir Papa"

Carta del Cardenal Villot

173

174

174

173

174

Butlletí oficial
del Bisbat

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE

Homilia per a l'ordenació de prevere	pàg. 4
Homilia del dia de Sant Antoni Abat. "ELS TRES TOCS"	pàg. 5
Escrit per a la Campanya contra la Fam. "COMPARTIR ÉS VIURE"	pàg. 8
Ses Catequesis del Bisbe	pàg. 9

CONSELL PRESBITERAL

Acta de la sessió del dia 13 de desembre de 1978	pàg. 17
--	---------

COMISSIÓ DE MISSIONS

Colecta de la Campanya del Domund 1978	pàg. 19
Otras aportaciones a la Campanya del Domund 1978	pàg. 20

COMISSIÓ DEL CLERO

Jornades Sacerdotals al Toro	pàg. 21
------------------------------------	---------

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

Conèixer la realitat per a transformar-la (I Curset de profundització en la fe, 1979)	pàg. 23
Activitats per aquest mes de febrer	pàg. 25

INFORMACIÓ DIOCESANA

Activitats del Bisbe	pàg. 26
Notícies de la diòcesi	pàg. 27

SANTA SEU

Missatge del Papa Joan Pau II amb motiu de la festa de Nadal. . .	pàg. 30
Telegrama de nuestro obispo al Papa con motivo de la Navidad .	pàg. 33
Secretaría de Estado	pàg. 33
Felicitación del Sant Pare als Bisbes d'Espanya	pàg. 34

DOCUMENTS DEL BISBE

HOMILIA PER A L'ORDENACIÓ DE PREVERE

30 de desembre del 1978

Dintre de l'exhortació que inclou el ritual, el Sr. Bisbe va fer la següent homilia.

I tu, estimat fill, que ara seràs ordenat de prevere, has escollit per lema d'aquest dia tan important de la teva vida, aquelles paraules que hem llegit a l'evangeli de S. Lluc: "Rema mar endins; des d'ara, seràs pescador d'homes".

Rema mar endins. Ens dius que qui no es llença mar endins no sap res de l'alegria de quedar-se només agafat a Déu, més segur que al port mateix. Jo et dic que per llençar-te mar endins i anar a pescar necessites una barca. Es molt temerari voler travessar la mar immensa d'aquest món nadant tot sol, i no es pot fer la pesca sense una barca. Al port, agafades als norais hi ha moltes barques per fer la travessia i anar a pescar. Tu has escollit la barca on comanda Pere. Pere i els altres Apòstols; Joan Pau II i els altres bisbes. Ja saps també qui és el Patró qui mena la barca. Les escenes evangèliques, que recordàvem, d'un Pere i els altres qui passen la nit pescant i no agafen res, se't poden repetir a la teva vida ministerial. Potser alguna vegada el Patró et dirà on has de tirar les xerxes i en treuràs bona pescada. No davallis de la barca on t'has ficat. Sens dubte que t'afonaries. Amb aquesta barca podràs anar tan enfora com vulguis i jo et promet que no et faltarà calada.

Si dius que has de remar mar endins, també necessites remos. Al manco dos. Perquè amb un de sol, aniries poc enfora i et podria passar que anassis girant sempre al mateix lloc, sense anar endavant. Un rem que necessites... és aquest que tenc jo a les meves mans. Es el símbol del servei d'autoritat de Pere i els altres. Sense ell, seguiries perdut per alta mar. Amb ell, trobaràs les senyes marítimes de la bona pesca. Sense ell, et faltaria la brúixola per encertar la ruta a seguir. Amb ell, avançaràs decidit sense perill d'equivocar el rumb.

L'altre rem el trobaràs en la comunitat. Ella t'ajudarà i et sostindrà per a fer el teu exercici sacerdotal. Amb aquest rem, compartiràs no solament responsabilitats i anhels, sinó també descoratjaments i alegries, dubtes i engrescaments, èxits i fracassos. Serà el teu suport i tu també l'hauràs d'aguantar.

Fixat que llavors, agafat als dos remos, quedaràs braços en creu, al servei dels germans. Podràs fer realitat el teu desig: Benaurat el pescador arriscat que es llença mar endins.

Si ara, en aquest acte, jo et don les xerxes, les podràs calar ben prest. Fes-ho en nom de Déu.

Complert, idò, satisfactòriament, el teu ministeri diaconal a la parròquia de Ferreries, ara t'ordenaré prevere, per tal que comenci, allà on sigui, aquesta teva tasca de servei sacerdotal. Des d'ara seràs pescador d'homes.

HOMILIA DEL DIA DE SANT ANTONI ABAT

17 de gener del 1979

Els tres tocs

Estimats menorquins,
Estimats germans,
Autoritats de Ciutadella, de l'illa i del Consell General,

Història i tradició

La reunió litúrgica que ara esteim celebrant és en honor del nostre Patró, Sant Antoni, abat. Fa prop de 700 anys que Menorca recorda en aquest dia l'efemèride de la seva reconquesta. Fou un fet històric, un aconteixement cívic-militar que la fe dels nostres avantpassats va voler lligar amb la seva religió. Certament, Menorca passava d'una dominació musulmana a mans de reis cristians i el fet religiós de l'illa es veia totalment afectat. Tornava als inicis; recuperava el cristianisme, segles abans floreixent, segons testimoni fefaent del nostre gran Pare en la fe, el bisbe Sever.

Any rera any, Menorca celebra aquell dia venturós del 1287. Avui, continuam la tradició. Ara, concelebram aquesta Eucaristia i després, al final, en una manifestació popular, seguirem els nostres carrers i places per tal de fer els tres tocs tradicionals i entonarem càntics d'alabança i d'acció de gràcies. S'haurà complert el ritual i podrem continuar la festa amb desigs i ànims d'anar-la celebrant cada any.

Però, crec que l'aconteixement és massa gros i important per deixar-lo realitzat només amb aquesta commemoració ritual. L'home celebra més íntimament i més "humanament" —per dir-ho així— totes aquelles efemèrides que han estat, a qualque nivell, factors canviants per la seva vida. Es en la seva intel·ligència, en la seva voluntat i els discerniments que fa per la seva actuació futura, on es realitzen i plasmen totes les seves intencions.

Per açò, aprofitar una festa, amb les tradicions encestrals que l'emmarquen, importa molt més que una simple repetició del passat. Mira un present i es dirigeix cap a un futur, que sempre s'intueix proble-

màtic i indescifrable. La celebració de la festa de S. Antoni, commemorant la nova implantació del cristianisme en la nostra illa, ha de comportar cada any per a tots nosaltres, feels cristians, un sentit de responsabilitat i un grau de discerniment per a justipreciar, de cara al futur, els valors intrínsecs que ens ofereix la mateixa commemoració de l'aconteixement.

Acabada aquesta eucaristia, farem la processó dels tres tocs. És una reminiscència, un record dels tres tocs que el Rei Alfons III va donar a les portes de Ciutadella quan hi entrava per a conquerir-la. Deixau que, ara, jo també vos doni tres tocs a tots vosaltres qui m'escoltau, servint-me dels exemples del nostre patró, per així posar més contingut cristià a la festa que celebrem.

I.— **Amic de Déu.** I el primer toc seria recordar-vos que els contemporanis de S. Antoni l'anomenaven l'amic de Déu. Era així, perquè, havent-ho deixat tot i havent venut i repartit als pobres tot el que tenia i posseïa, Antoni s'havia entregat totalment en mans de la divina Providència. Exemple de despreniment per a tots, cercava únicament els altres béns espirituals més alts i més sòlids, contentant-se amb el mínim per sobreviure. La seva llarga vida de més de cent anys era un model de projecció cap a Déu, Pare qui cuida de tots. Antoni, era l'amic de Déu. En el gest de la seva oració hi tenim la fidelitat a aquesta amistat amb Déu. El toc que aquí ens dona S. Antoni als cristians d'avui és aquest: menorquins cristians, sou amics de Déu?

Esteim vivint una crisi de Déu. Sabem que s'ha parlat de la mort de Déu. El progrés de la tècnica i de totes les ciències humanes fa l'efecte que tot està a la mà de l'home, qui ho domina i ho sotmet tot, sense haver d'esperar ajudes de ningú més. L'home s'ha encimbellat al summum de tota la creació i s'ha cregut Déu.

I l'home no se'n tem que tot açò és volgut per Déu, qui és el Creador de totes les coses i que totes les ha posades en mans de l'home. I l'home no se'n tem que el que costa més de dominar i sotmetre és un hom mateix i que el gran problema d'aquest món no són les coses, sinó l'home qui amb tot el seu sebre i amb les ànsies infinites del seu cor, no es pot ni comprendre ni entendre a sí mateix, ni conèixer la seva missió i el seu destí, si no pot contemplar-se en una transcendència, en un més enllà, en un Altre —Déu— qui és l'Absolut i la clau que obre i desfà tots els nostres interrogants.

Necessitam tots ser amics de Déu, com S. Antoni, per tal de poder donar sentit a la nostra vida i arribar a comprendre, per Jesucrist, qui és camí, veritat i vida, tots els misteris amagats de la condició humana.

II.— **Amic de l'home.** El segon toc seria dir: S. Antoni va ser amic de l'home, de tota persona humana. Per la seva vida, sabem que tingué un ranxo de deixebles i que va ser el braç dret de S. Atanasi en la lluita amb els arrians i la persecució de l'emperador Dioclecià. També la donació que va fer dels seus béns és una bona mostra de com estimava el pròxim.

Amics de l'home. Estimar els altres. Fer-los el servei de la nostra amistat, del nostre afecte, del nostre amor. No ens fa falta avui dia açò? Contemplau el món, les nostres ciutats, els nostres pobles! Som capaços de pensar en els altres, de viure per ajudar els altres, de posar pau, ordre i concert en un món tan esvalotat?

Pels qui tenim una responsabilitat major devers els altres, sigui d'ordre religiós, sigui d'ordre social, econòmic o polític, quin toc tan profund aquest de ser amics de l'home! Posam un exemple, per mostra. Em vull referir ara al camp polític. Quina responsabilitat no tenen, de cara als ciutadans, tots aquells qui, portats per un ideal, fan feina per fer guanyar el seu partit! Quin compromís de bona ciutadania, de veracitat, de sinceritat, de jugar net, per tots aquells qui, cercant en el comandament de la ciutat secular, una vida més justa i digna per a tots, s'esforcen per aconseguir el triomf dels seus objectius! I així en tots els altres camps on l'home ha de desenrotllar la seva activitat.

Hem d'ésser amics de l'home, de tota persona humana, no per sotmetre-la ni dominar-la al nostre caprici, ni tampoc per enganar-la amb falses promeses, sinó per servir-la i fer progressar la seva dignitat i la seva personalitat en el desenrotllament necessari de tot l'humà.

III.— **Amic de la natura.** Finalment, el tercer toc ha de ser contemplar S. Antoni com a amic de la natura, de tota la creació. Aquesta tradició que ha quedat de menjar garballons el dia d'avui, i també, perquè no dir-ho, la imatge que tenim de S. Antoni amb el porcell als seus peus, ens és mostra de l'apreci que hem de tenir de totes les coses creades.

Els menorquins encara ho sabem i ho veiem que Déu ha creat, per bé de l'home, tota una bellesa esplendent. Mirau la nostra mar, les nostres cales, els nostres camps i els nostres boscos amb tot el que hi habita. Déu ho ha creat tot per l'home, ha fet l'home rei de la creació, per tal que, dominant-la i sotmetent-la se'n serveixi pel seu ús i les seves necessitats. Idò, vos dic, estimem la nostra illa, estimem les nostres coses, la nostra cultura, la nostra llengua, que són un do del Senyor al qual no podem renunciar. Perquè si som amics de tot açò, serem amics de l'home, serem amics de Déu. Tot el creat canta la glòria de Déu. Déu es fa visible a través de les seves obres. El firmament parla de la glòria de Déu, l'estelada anuncia el què han fet les seves mans.

Vull acabar lligant tot açò que vos he dit amb la Paraula de Déu que hem escoltada avui. Hem sentit: "Mantén-te en el teu propòsit, no l'abandonis i aprendràs la saviesa en els camins de la vida". I després: "Ni la mort ni la vida ni res de l'univers creat no serà capaç d'allunyar-nos de Déu". I finalment: "Tindràs un tresor guardat en el cel".

Serà així, si som amics de la creació, obra de Déu; si som amics de l'home, fill de Déu, per Jesucrist; si som amics de Déu qui, en Jesucrist, el nostre Senyor, ha demostrat com ens estima.

ESCRIT PER A LA CAMPANYA CONTRA LA FAM

“Compartir és viure”

Aquest és el lema d'enguany per a la Campanya contra la fam, que organitza el Comitè Catòlic de “Mans Unides” d'Espanya. El proper diumenge, dia 11 de febrer, a més de fer-nos prendre consciència a tots en una presa de postura, digna no solament dels cristians, sinó de tota persona humana, davant el sofriment i la fam que encara impera a moltes parts del món, es farà una col·lecta per tal d'ajudar tantes necessitats.

Els qui prenguin part de debò en aquestes dues finalitats de la Campanya, hauran compartit la seva vida amb d'altres i podrem dir que hauran fet seu l'eslogan establert: **Compartir és viure.**

Però, jo, ara, per tal d'engrescar-vos a tots a col·laborar esplèndidament en l'aspecte econòmic, que és essencial, i també en el de conscienciació del problema, que és encara més essencial, voldria capgirar l'eslogan i dir-vos que: **Viure, ja és compartir!**

Viure és compartir. No m'es necessari ni vull acudir a tants i tants d'arguments com em proporcionaria la sociabilitat del ser humà i tots els tractats de sociologia. Me sembla que en tenc prou apel·lant a l'experiència de tots en la nostra vida normal de cada dia.

Perquè, qui hi ha que visqui la seva vida sense fer-la participar als altres? Qui hi ha que no hagi compartit amb els altres tantes i tantes coses amb les quals topam a cada moment? Una salutació al conegut que trobam pel carrer, l'amistat que hem fet amb tants de companys, l'ús mateix de l'autocar, de l'avió, del vaixell en un viatge, la relació amb el company de treball, d'esport, de turisme, i tantes altres situacions que podria constatar, no són sempre una vida compartida amb els altres?

Vivim també la nostra vida, compartint-la amb els parents i amics llunyans. La mare, com besa una carta que acaba de rebre del seu fill qui viu lluny! Un soldat que està fent el servei militar, lluny de la seva promesa, com agafa el telèfon per posar-se en comunicació per parlar amb ella!

Si compartiu, viureu. Si viviu, forçosament heu de compartir. Fa-ceu-ho, idò, aquests dies d'una manera especial amb totes aquestes estimades persones a qui “Mans Unides” vol fer arribar el pa, el progrés i la vida digna.

Recordau que Jesucrist, tot i essent Déu, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que, havent-se fet semblant als homes, començà a comportar-se com un home qualsevol. Va voler compartir la nostra vida i va viure per a compartir tot el nostre, llevat del pe-

cat. Per Ell i en Ell, nosaltres també hem de sublimar la nostra vida, compartint-la amb els altres.

Amb la meua benedicció per a tots vosaltres, estimats menorquins, i en especial pels qui fan feina en aquesta obra de "Mans Unides".

Ciutadella, 2 de febrer del 1979

Antoni, bisbe de Menorca

(publicat als mitjans de Comunicació de l'illa.)

SES CATEQUESIS DEL BISBE

10. Carta als Reis

Avui vos parl, quan estan a punt d'arribar els Reis de l'Orient. Tot d'una, al fosquet, veurem l'Estrella i tots ens alegrarem per les coses i coses que ens duran. Molt més s'alegraran els vostres fiets i fietes, amb la il.lusió i amb la por amb què esperen aquesta festa. Jo supòs que tots ells hauran fet la carta als Reis i que els hauran demanat moltes coses. Ara, ja veurem si les portaran totes.

Aquests dies de Nadal, en la intimitat familiar i vora del foc, he anat pensant en aquestes nostres festes del cor de l'hivern. L'he tingut la idea de fer també jo una carta al Reis, a tots els reis de l'orient i de l'occident de la nostra illa. Heus-la aquí.

"Estimats reis,

No sé si aquest any anireu massa carregats de juguets i de regals per a tots aquells qui vos han demanat qualche cosa. No sé si haureu tingut temps de llegir totes les peticions que vos hauran fet. Perquè entre el car que es va posant tot, i la feina i el desori de la vida moderna, si no vos han augmentat el pressupost i no heu fet hores extraordinàries, dubt que ho pugueu atendre tot.

Sí, ja sé que aquesta nostra societat de consum ho té tot pensat i té mitjans per a tot. I que les IBM vos hauran ajudat per donar abast a la feina, i que els crèdits i plaços que fan les botigues seran un bon remei i una solució, ni que sigui a llarg plaç, per tal d'arribar a cobrir còmodament el pressupost projectat. La resta de l'any, però, haureu d'intensificar l'esforç i cercar alguna altra activitat productora per anivellar els desgavells d'aquest dia d'il.lusió.

Però, tot sigui per bé i en pau. Perquè si amb tot açò, i a pesar d'açò, heu aconseguit un dia en què les nostres famílies hagin restat més unides en l'amor i hagin trobat pau i amistat més íntimes i duradores, vos dic que heu fet un bé immens i que valen la pena tots els sacrificis esmerçats.

Perquè, estimats reis, heu de sebre que ens preocupen molt les nostres famílies. Bé ho sabeu prou. Les vostres també passen per aquest tràngol de tants canvis i de tantes modernitzacions i maneres de fer diferents d'abans. Ara, tot canvia, tot és diferent, tot sembla que burina i que no sabem on som.

Són tants els temes sobre la família dels que vos podria parlar, que no sé per on començar. Bé: a vosaltres, reis, com que sou rics i savis i pietosos, no sé si vos puc parlar de la pobresa, de la material, de la cultural i de l'espiritual, que encara tenim entre nosaltres. A l'illa, diuen que tenim una bona renda per càpita. Déu n'hi do, encara! I ho dic per la renda econòmica, per la cultural i per l'espiritual, si bé aquestes dues darreres me sembla que estan de baixa, a pesar d'alguns esforços que es fan per tal d'evitar-ho. Es que costa tant de sostenir-se i progressar, quan és la pròpia responsabilitat i la pròpia fe la que ha de donar el pit i fer feina en un camp tan difícil i voltat de mil paranys! Abans no en teníem tants de paranys i de dificultats. Féiem una vida més casolana, no burinàvem tant i semblava que tothom estava més content amb el què tenia. Ara, entre cotxes, televisions, doblers i tantes altres coses que ens enlluernen, resulta que açò de la cultura i de la religió queden a banda per a molts.

Si vos faig aquesta carta, estimats reis, és per a demanar-vos coses com tothom fa. Per açò, ara vos deman que ens porteu més inquietuds culturals (si som menorquins, per què tenim tan oblidades les coses de ca nostra?). Portau-nos també reflexió, responsabilitat i seny; i feis també que els nostres cristians sapiguen viure la seva fe amb una actitud digna, amb una honradesa a carta cabal, amb una exemplaritat que fructifiqui en tots els altres.

També, jo ho sabeu, les nostres famílies avui passen maldecaps perquè els pares no s'entenen amb els fills ni els fills amb els pares. Parl en general, però en totes les cases hi ha les seves coses. I és que els fills han agafat uns costums! Els pares no hi estaven acostumats a tot açò que fan o volen fer els seus fills. I, és clar, hi ha renou a casa.

Vos posaré uns exemples perquè em compregueu millor. Mirau: molts fills no volen anar a missa el diumenge, i els pares els hi volen fer anar, perquè ells sempre hi havien anat i hi van. Molts pares es mostren massa autoritaris i tracten els seus fills com si encara fossin sempre uns fiets de 6 ó 7 anys i no se'n temen que un al.lot de 15, 16 o més anys té ja una personalitat que és necessari cuidar i enfortir, vigilar i ajudar. Hi ha al.lots i al.lotes que, perquè tenen una moto que fa molt de renou, o perquè ja saben fumar i beure gins i cubas llibres, es pensen que els seus pares estan atrassats, que són d'un altra temps i ja caduquegen, i no se'ls ha de fer cas de res.

Sí, ja sé que em direu i em contestareu que açò, que en deim conflicte de generacions sempre ha estat, és i serà. Però... és que ara hem arribat a uns moments... Vos deman, idò, estimats reis, que ens dugueu comprensió i bon tracte, amistat i confiança, respecte i sinceritat.

Heu de saber també que a vegades els nostres matrimonis passen les seves penes i angoixes i no hi ha prou amor i estimació. I la família se'n ressent. Sí, sí, molts matrimonis es barallen o es fan mala cara, o no es parlen o algú no és feel com li correspondria o no estan ben avinguts i potser alguns i tot es tiren els plats pel cap.

Ja veig, estimats reis, que se vos escapa el riure per de baix del nas i amb un to una mica burleta em deis que sempre hi ha alguna coseta que no va bé en un matrimoni, que no he de donar importància a un nivulat d'estiu, que la fidelitat i l'amor poden guanyar molt, fins i tot havent-hi aquestes petites coses de cada dia.

Llavors, estimats reis, com que veig que ja sabeu de que va, vos deman que dugueu als nostres matrimonis allò que més necessiten i que els fa més falta per a dur una vida matrimonial i familiar, de conformitat amb aquell amor que es prometeren per a tota la vida.

Finalment, perquè, si no, no acabaria mai, mirau vosaltres mateixos, estimats reis, què ens podeu dur per tal d'arreglar tot açò tan desarrreglat que tenim en les relacions prematrimonials dels nostres joves. Es tot un cas! Les mares pateixen i passen una penada per les seves filles. Els pares no saben quin paper fer quan l'al.lot comença a festejar. I els al.lots i les al.lotes se'n van per aquí i per allà, sols, discoteca va, discoteca ve... i molts, (no tots eh!, que tenim al.lots i al.lotes que són una meravella), dic molts no pensen en altra cosa que disfrutar i disfrutar, sense preveure ni pensar en una vida nova que van a començar. I açò, no és açò. Perquè em pregunt: I quina casta de família formaran aquests al.lots i al.lotes el dia de demà? I quina il.lusió tindran per la seva nova família? I com educaran els seus fiets? I com es preparen ara per la seva vida en comú? Massa interrogants, Srs. Reis, massa interrogants.

Ens ho dureu tot açò que vos deman? Ja veieu que tot junt no farà massa pes ni omplirà gens les caixes on portau els vostres regals. Hala, idò!

Vos dic ja adéu-siau. Fins l'any que ve. I com que jo som el bisbe d'aquesta illa, donant-vos les gràcies per tot, vos beneesc en el nom d'aquell Jesús que fa tant de temps vàreu anar a adorar".

Aquesta és, estimats radiooients, la carta que he dirigit als reis de l'orient i de l'occident de la nostra illa. Per ser una carta i per ser dirigida a tals personatges, ja haureu notat que, com a bisbe de l'illa, l'he pogut fer molt planera i els l'he feta amb tota confiança i ben familiar.

A tots, vosaltres, també vos acompanya la meva oració i la meva benedicció, fins la setmana que ve.

11. L'Ecumenisme

En aquesta segona quinzena de gener, precisament del dia 18 al 25, l'Església vol que els cristians feim un octavari d'oracions per a la unió de les Esglésies cristianes. Fa molta estona que feim aquest octavari.

Perquè encara fa més estona que ens falta la unitat entre tots els qui creim en Crist i ens deim cristians. Supòs que tots vosaltres sabeu que a més de nosaltres, els catòlics, que tenim per cap visible de l'Església al Sant Pare de Roma, avui Joan Pau II, hi ha molta altra gent que, com nosaltres, també són cristians perquè creuen en Jesucrist, però que estan separats de nosaltres. Principalment aquests germans separats, així els anomenam, són les esglésies de l'Orient d'Europa que en deim els "ortodoxes" i les diverses comunitats, escampades per tot el món, i que anomenem, per entendre'ns, amb el nom comú de "protestants".

Vertaderament, sempre ens ha dolgut a tots aquesta separació dels que tenim una mateixa fe en el Crist, Fill de Déu, enviat pel Pare. Des del començament, ja van sorgir escissions i trencaments en aquesta una i única Església de Déu. I al llarg dels segles, s'han produït dissensions més amples que dividiren l'Església i separaren grans comunitats, de la plena comunió de l'Església catòlica.

Es molt significatiu el gest de Jesucrist, en els moments abans de pujar al Calvari. Quan es troba en l'última Cena amb els seus apòstols, com en una espècie de testament, fa una particular oració al Pare celestial, pregant per la unió de tots els qui després creuran en Ell: "Pare, que tots siguin u, com vós, Pare, sou en mi i jo en vós, que ells també siguin u en nosaltres i que el món cregui que vós m'heu enviat".

Podeu veure, per les paraules de Jesús, que a aquesta unitat de tots els seus feals cristians, li està reservada la finalitat que cercam i per la qual feim feina: que el món, tothom, cregui que vós m'heu enviat. I ho deurem aconseguir açò, quan aconseguem aquesta una i única Església de tots els cristians. Perquè l'Església, únic ramat de Déu, com a bandera aixecada davant de les nacions, peregrina en esperança cap a la pàtria celestial, oferint el seu Evangeli de pau a tot el gènere humà.

Des de sempre que l'Església catòlica ha procurat cercar aquesta unió amb els germans separats. Hi ha hagut molts intents. Ara, últimament, tant nosaltres els catòlics com ells, esteim molt més sensibilitzats i no podem negar que s'han donat grans passos en aquest sentit. Gràcies a Déu, ens hem entemut que hi ha moltes més coses que ens uneixen que no que ens separin i avui ja és tota una gran organització la qui fa feina pels dos costats per poder aconseguir aquesta desitjada unitat.

El Concili Vaticà II hi va dedicar també moltes de les seves sessions en l'estudi d'aquest tema. Era una qüestió tan important i tan trascendent en aquests nostres temps, que el Concili va fer un document exprés per a tractar tot açò. En deim el decret sobre l'Ecumenisme. Aquesta paraula "ecumenisme" és una paraula grega que vol dir "universal", "general".

Tot açò ha portat a que es posàs en marxa un moviment ecumènic, en el qual s'hi centrin "les activitats i les iniciatives que, segons les diverses necessitats de l'Església i les característiques de l'època, es suscitin i s'ordenin per a afavorir la unitat dels cristians".

Què hem de fer nosaltres, catòlics, en aquest camp de l'ecumenisme? Quins mitjans tenim a les nostres mans per ajudar i fer feina per tal que arribi ben prest aquesta unió que cercam i que és tan desitjada pel nostre Mestre, Jesucrist? Vos ho diré amb paraules del Concili.

Primer, és necessària l'oració. La unitat és un do que hem de demanar a Déu. Aquesta oració ha de ser l'ànima de tot moviment ecumènic. Per açò, s'institueix aquest octavari per la unió de les Esglésies per a pregar i demanar que ens faci aquest do de la unitat. Preguem, idò.

Segon; es necessària també una renovació nostra, una conversió de cor, per tal que la nostra vida transparenti ben clarament la caritat i l'amor que ens devem els uns als altres". Abans que res, els catòlics amb ànim sincer i atent, hem de considerar tot allò que en la pròpia família catòlica ha de ser renovat i enllestit per tal que la vida catòlica doni un testimoni més feal i més clar de la doctrina i dels preceptes que Crist va donar per mitjà dels seus apòstols.

Tercer; si aquestes dues coses que vos acab de dir són, certament, les essencials per a tots els catòlics per a fer feina per aconseguir la unitat de tots els cristians, també hi puc afegir que és necessari un coneixement mutu dels germans separats i una formació adequada. Hem de confessar que la nostra bona gent catòlica, si no ara, sí fa estona, tenia idees i concepcions molt equivocades i errònees dels nostres germans separats. Massa vegades els havíem considerat com una espècie de pecadors públics o com gent dolenta capaç de qualsevol cosa. Gràcies a Déu, aquesta idea ha desaparegut casi bé del tot i el coneixement i el tracte que hem tingut amb molts d'ells ha fet que, juntament amb els nous aires que respirem, els considerem d'una altra manera a la descrita i vegem en ells també uns seguidors del Crist.

Idò, estimats radiooients, vos recoman que aquests dies de l'octavari que celebrem, tots vos inquieteu per aquesta idea de la unitat i que, amb la vostra oració diària recordau i pregau a Déu per tal que ell, en qui hem posat la nostra esperança ens doni la força necessària per a caminar cap a la unitat de totes les Esglésies que confessen el Crist com a Salvador del món.

Fins la setmana que ve, en què tornaré a parlar-vos per Radio Popular de Menorca, sabeu que vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

12. Puebla

Ahir, a bon matí, supòs que no massa desviat, passava per damunt de ca nostra l'avió que portava el Papa Joan Pau II des de Roma a Mèxic. El Papa va al nou Continent en una visita de vuit dies i visitant, sembla, tres o quatre Estats diferents d'allí. El seu viatge, però, es deu del tot a la reunió que l'episcopat llatinoamericà —el CELAM que en deim— ha convocat i a la qual hi assistiran uns 300 bisbes i un centenar més de persones, entre sacerdots, religiosos/es i seglars.

El Papa va a inaugurar la reunió de Puebla. Ja es titula així aquesta reunió, pel nom de la ciutat on es celebrarà, La Puebla de los Angeles, a Mèxic. Aquesta reunió, tan important, de tots els episcopats de l'Amèrica llatina s'havia de celebrar el passat mes d'octubre. La sobtada mort del Papa Joan Pau I l'ha aplaçada fins a aquests últims dies de gener i primers de febrer. Només per açò, l'aplaçament de la reunió i l'assistència a ella del Sant Pare, ja podeu suposar tots que l'Església catòlica dona una importància extraordinària a aquesta reunió. I certament, la té.

El Papa Joan Pau II, el dia que anunciava a la Cúria romana la seva assistència a Puebla per a inaugurar la Conferència del CELAM, ho expressava d'aquesta manera: "És un aconteixement d'extraordinària importància eclesial, no solament perquè en l'ampli continent d'Amèrica llatina, anomenat el continent de l'esperança, estan presents en clara majoria els feels catòlics, sinó també per raó de l'interès especial i, encara més, per les grans esperances que es donen en el Congrés".

Fixau-vos que diu que és un aconteixement d'extraordinària importància eclesial i que el continent de l'Amèrica llatina és el continent de l'esperança. I després afegeix: "El tema proposat per aquesta reunió és l'evangelització en el present i en el futur de l'Amèrica llatina. La importància d'aquest tema, les seves implicacions teològiques, eclesiològiques, pastorals, doctrinals i pràctiques, juntament amb l'amplitud mateixa de la zona en que serà necessari aplicar cada resolució concreta, són tan evidents que expliquen la meua decisió d'assistir-hi".

Pau VI havia assistit ja a la II Assemblea que feren els bisbes de L'Amèrica llatina a Medellín, fa alguns anys. Ara hi va el Papa Joan Pau II. I hi va, perquè algú ha dit que el futur de l'església es juga a Amèrica llatina. I el Papa ho justifica així: "Encara que, en un pla general, aquest futur està amagat en Déu, d'acord amb un disseny seu que supera els projectes humans i els condicionaments històrico-socials, no obstant aquesta frase, de que el futur de l'església es juga allí, conté una veritat pròpia, perquè serveix per a significar la solidaritat del destí de l'Església en el continent centre-sur americà amb aquella altra que és l'única i indivisible església del Crist".

Per tant, de tot el que vos vaig dient n'hem de concloure que a nosaltres, feels cristians de l'església de Menorca, ficada dintre de les comunitats eclesials de l'Europa occidental i cristiana, també ens importa i molt tot el que succeeixi allí aquests dies de reunió, que inaugurarà el Papa Joan Pau II i precisament, per més importància, al començ quasi bé del seu pontificat.

Quins temes més concrets es tocaran en aquesta Assemblea, baix el lema general de l'evangelització present i futura de l'Amèrica llatina? Són molts i variats. Fa estona ja, al manco des de l'any 1976, que es prepara aquesta reunió. Primer, es va fer un document de consulta en el qual van fer feina tots els Episcopats llatino-americans, movilitzant les principals forces eclesials de cada bisbat. Ultimament existeix un Docu-

ment de treball, sobre el qual hi haurà la selecció de temes principals i prioritaris. Certament, sobre la marxa de l'Assemblea hi haurà una àmplia llibertat per a introduir nous temes i deixar-ne de banda alguns altres.

Jo no he vist ni conec aquest Document de treball que canalitzarà els estudis i les discussions de Puebla. Un detallat esquema de les qüestions a dirimir tampoc vos el puc fer. He llegit, però, que els temes urgents poden ser la col·legialitat episcopal, les petites comunitats de base, l'acció apostòlica dels religiosos i religioses que en gran nombre fan feina allí, l'accés de l'Església a majors nivells de llibertat i independència respecte als poders públics, socials i econòmics, la presència de l'Església en les cultures índies primitives, etc. etc.

Val a dir, que també hi deurà haver altres temes que serà difícil de passar per alt. Un mer coneixement superficial de la realitat humana, sociològica i política de l'Amèrica llatina ja ens insinua que el capitalisme, el marxisme, la violència i el terrorisme, els totalitarismes, és a dir, tots aquests problemes socio-polítics i socio-econòmics que tots sabem que es viuen molt intensament i molt fortament en aquell continent hi han de ser exposats i tractats d'una manera o altra. L'església no pot restar al marge ni aliena a tota aquesta problemàtica que afecta els drets humans de la persona. Són temes al mateix temps que apassionen i causen tensions per les diverses òptiques amb què es poden enfocar o són enfocats.

Finalment, per a tots nosaltres també serà interessant i molt esperat veure l'enfocament que el Papa Joan Pau II donarà a la seva intervenció. El seu discurs programàtic ha de marcar no solament aquesta reunió de Puebla, sinó també el seu propi Pontificat, que es pot perfilar ja de cara al futur.

Vos he volgut parlar avui d'aquest aconteixement eclesial perquè també nosaltres hem de connectar amb aquesta problemàtica catòlica, que vol dir universal, a fi de viure i sentir no solament els problemes i qüestions nostres de la petita família diocesana que formama Menorca, sinó tots aquests altres més grans i profunds que també ens afecten i que tenen repercusió en tot el nostre. Preguem, idò, pels nostres germans de l'Amèrica llatina, per tal que fructifiqui en bé de tota l'Església Universal, aquesta Assemblea de La Puebla de los Angeles.

Fins la setmana vinent, en què vos tornaré a parlar, vos acompanya sempre la meva oració i la meva benedicció.

13. Signe de contradicció

Avui celebrem la festa de la Candelera, com vulgarment en deim de la festivitat de la Presentació de Jesús al Temple i de la purificació de la Mare de Déu. Ja sabeu tots que aquesta solemnitat d'avui és la titular de la nostra Catedral Basílica de Ciutadella i per açò avui, al fosquet, hi farem una Eucaristia concelebrada, amb tota la solemnitat possible.

Aquesta festa que celebra l'Església és per a commemorar el compliment que la Sagrada Família, Sant Josep, la Verge Maria i l'infant Jesús, varen fer de les prescripcions de la Llei judaica, la Llei del seu poble. Així estava establert i així ho expressen els llibres de l'Antiga Llei. L'Evangelí de Sant Lluc ens ho explica de la següent manera: "Passats els dies que manava la Llei de Moisès, referent a la purificació, els pares de Jesús el dugueren a Jerusalem per presentar-lo al Senyor, complint allò que prescriu la Llei, que tot infant fill, primer, sigui consagrat al Senyor. També havien d'oferir en sacrifici un parell de tórtres o dos colomins, com diu la Llei del Senyor".

Així ho feren. Com a bons israelites, es subjectaren en tot a la Llei que regia en el seu poble. I després se'n tornaren a Natzaret, a casa seva. I Jesús creixia i feia la vida normal d'un al·lot del seu temps.

Aquesta pàgina evangèlica em donà peu per a glossar unes paraules que els pares de Jesús van sentir en aquest acte de presentació del seu fill al temple. Es tracta del vell Simeó que anà també al temple, prengué en braços l'infant Jesús i, entre altres coses, digué: Aquest infant serà signe de contradicció.

Signe de contradicció. Tots en som sempre de signes de contradicció. Com si en nosaltres hi hagués una doble personalitat, per uns som bones persones, cabals i de paraula, per altres, tenim més defectes i antipaties que res. Jesucrist, al seu temps i ara, ha estat i és un signe de contradicció. I ho serà.

Aquesta festa de la Candelera podem dir que és el pas de Nadal cap a la Pasqua. Nadal són les festes de la llum. Se'ns ha aparegut, en un infant, la benignitat i la gràcia salvadora de Déu, mentre esteim en expectació de la benaurada esperança i de la manifestació de la glòria de Déu i Salvador nostre Jesucrist. Ha vingut una Llum al món. I aquesta llum que ha d'il·luminar tots els homes, molts no la volen rebre. Vindrà després aquesta manifestació de la glòria de Jesús. Ens endinsarem en les festes de Pasqua i la creu ho dominarà tot. Passarem al sacrifici, passarem a la mort. D'un naixement de llum, farem camí cap a la foscor d'una Creu i d'una mort.

Aquí teniu la contradicció: llum i foscor, vida i mort. Déu, després, ressucitarà Jesús, el seu Fill, el constituirà Senyor i el farà seure a la seva dreta i acomplirà en Ell tots els seus designis eterns respecte a la nostra humanitat. Uns deixebles el seguiran i donaran també la vida per Ell. Altres contemporanis seus continuaran sense acceptar-lo ni admetre la seva predicació.

I així, igualment ara, en la història de la seva Església. El do de la fe serà rebutjat per molts, qui, predicant altres doctrines i posant la seva confiança en ideologies i esperances terrenes, s'apartaran de la seva doctrina i dels seus ensenyaments. Altres, el seguirem, creurem en Ell i per Ell acollirem Déu com a Pare que ens estima i vetla per nosaltres.

Jesús sempre serà signe de contradicció. Com a últim comentari i partint d'aquesta idea, voldria, estimats radiooients, que tots acceptàs-

siu aquestes contradiccions que hi pot haver en la nostra vida individual i en la nostra vida col·lectiva. Perquè, qui hi ha que pugui dir d'ell mateix que en la seva vida particular no ha tingut mai una contradicció, vull dir, un moment, un dia, un temps que s'hagi contradit amb els seus fets del que pensa, creu i és l'orientació fonamental de la seva línia de conducta? Hi ha el pecat, no ho oblidem. I tots som pecadors que ens desorientem qualque vegada.

I la nostra vida col·lectiva? Examinau la crisi que està passant el nostre món. Fixau-vos en la crisi que està tenint l'Església. Els que som cristians hem d'admetre un pluralisme, existent avui, que és també signe de contradicció per a uns i per a altres. Els jueus del temps de Jesús no van entendre el messianisme d'humilitat i de despreniment que Jesús, el Messies, va acceptar fent-se el Servent de Jahvé, de Déu. Esperaven un Messies triomfal i reial. Avui, molts tampoc no accepten una manera de fer i de ser de l'Església, en el tombant d'una época de la humanitat que no sabem encara on ens conduirà.

Jo crec, que com la Sagrada Família, en la presentació de Jesús al temple, hem d'acceptar aquestes paraules del vell Simeó i sobre que la senyera de Jesús i de la seva Església, serà una senyera combatuda, un signe de contradicció, i ens hem de fer càrrec que Jesús és destinat a ser causa que molts caiguin o s'aixequin a Israel. Perquè la salvació ens ve de Déu. Es Ell qui salva, no nosaltres ni el que puguem fer nosaltres.

Posau, idò, tota la confiança en aquest Fill que avui presentam al temple. Aixequem la nostra oració a Ell, demanant-li que ens doni la seva gràcia per tal de seguir-lo com a signe de salvació per a tots nosaltres.

Fins la setmana que ve, sabeu que vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

CONSELL PRESBITERAL

ACTA DE LA SESSIÓ DEL DIA 13 DE DESEMBRE DE 1978

Dia 13 de Desembre de 1978, a cal Bisbe, va tenir lloc la sessió del Consell de Presbiteri, amb assistència de tots els seus membres.

Després d'una pregària dirigida pel Sr. Bisbe, es llegeix un fragment de la primera Carta de Sant Pere (5, 1-11).

En primer lloc el Sr. Bisbe, continuant l'informació de la sessió anterior, informa sobre Ràdio Popular. Diu que existeixen problemes molt greus que s'està tractant de resoldre, i que donarà una informació més completa quan tengui més dades concretes.

Dóna compte d'un pròxim curset per capellans que tindrà lloc els dies 27, 28 d'aquest mes, dirigit per D. Miquel Barbarà. La Comissió del Clero donarà més informació.

Els punts de l'ordre del dia eren: Família i Matrimoni - Preparació al sagrament del Matrimoni.

Pels representants de l'arxiprestat de Ciutadella es dóna compte de la reunió prèvia al Consell tinguda el 6 d'aquest mes. S'exposen els següents punts:

- * Es necessari conèixer la realitat de la família a Menorca; partir d'uns pressupòsits certs i objectius.
- * No interessa a la gent teoritzar massa: demana coses concretes, p.e. ¿Com passar el testimoni cristià als fills?
- * No tenim prou coneixements teològics sobre el Matrimoni i la Família.

Els representants de Maó exposen els punts següents tractats en la seva reunió:

- * Anar a cercar entre tots pistes de cara a la celebració del Matrimoni. Quins elements són necessaris? Un interès religiós autèntic. Una acceptació d'una preparació necessària.
- * Afavorir el diàleg oferint la possibilitat d'opció entre matrimoni religiós o civil.
- * Què entenem per amor: amor humà, amor cristià.
- * Pel matrimoni religiós és necessari un cert grau de fe; una certa vida en comunió amb l'Església.
- * Ha de presidir el matrimoni el mateix capellà que els ha preparat?

El Consell de Presbiteri ha posat en comú i ha dialogat llargament sobre aquestes aportacions. Creu que s'ha d'enfocar el tema de la Família i del Matrimoni per estudiar-lo més a fons, dedicant-li tot el temps que sigui necessari.

Ha d'ésser un estudi bíblic, històric, social, psicològic, pastoral i teològic. S'han d'estudiar els problemes que afecten la família i els que afecten el matrimoni.

Encarregar una exposició doctrinal a un capellà o seglar de fora, ben imposats sobre aquests temes, que nos adoctrinïn sobre aquestes matèries, i formar un equip amb gent de Menorca que prepari els punts d'estudi teòric i els pastorals que se'n segueixen. Que no sigui un estudi purament doctrinal, ni exclusivament pràctic.

La propera reunió del Consell tindrà lloc al Toro, dia 24 de Gener de 1979, a la una i mitja.

Temes a tractar:

— Pistes per on caminar vers una anàlisi de la Família i el Matrimoni dins la nostra societat d'avui.

Ciutadella, 18 de Desembre de 1978

COMISSIÓ DE MISSIONS

COLECTA DE LA CAMPAÑA DEL DOMUND 1978

PARROQUIAS E IGLESIAS

Ciudadela

Ntra. Sra. del Rosario, Catedral	88.210	
San Francisco	46.536	
San Esteban	15.519	
San Rafael	11.505	
San Antonio M. ^a Claret	12.339	
Santuario María Auxiliadora	25.000	
Santo Cristo	2.826	
Santa Clara	3.191	205.126

Mahón

Santa María	151.703	
Ntra. Sra. del Carmen	28.240	
San Francisco	43.200	
La Concepción	23.502	
San Antonio Abad	1.250	
Santa Eulalia	6.000	
Ermita Ntra. Sra. de Gracia	1.714	
San José	17.974	273.583

Alayor

Santa Eulalia	58.366	58.366
-------------------------	--------	--------

Villacarlos

Ntra. Sra. del Rosario	19.460	19.460
----------------------------------	--------	--------

San Luis

San Luis	21.852	21.852
--------------------	--------	--------

Mercadal

San Martín	32.411	
Monte Toro	12.500	44.911

Ferrerías

San Bartolomé.....	188.273	188.273
--------------------	---------	---------

San Cristóbal

San Cristóbal.....	45.000	45.000
--------------------	--------	--------

San Clemente

San Clemente.....	6.610	6.610
-------------------	-------	-------

Fornells

San Antonio Abad.....	7.073	7.073
-----------------------	-------	-------

IMPORTE TOTAL .. 870.254

OTRAS APORTACIONES A LA CAMPAÑA DEL DOMUND 1978**Ciudadela**

Conferencia Caballeros S. Vicente de Paúl.....	1.000	
Centro San Miguel.....	8.922	
Colegio de la Consolación.....	36.400	
Parvulario de la Consolación.....	11.517	
Apostolado de la Oración.....	3.000	
Donativo anónimo.....	8.000	
id. id.	4.000	
id. id.	13.600	86.439

Mahón

Colegio de San José.....	28.500	
Colegio Esclavas Inmac. Corazón de M ^a ..	25.000	
Colegio Antoni Joan.....	5.000	
Colegio Virgen del Carmen.....	5.600	
Colegio Virgen de Gracia.....	5.000	
Colegio Academus.....	1.000	
Sección Adoración Nocturna.....	1.076	
Catequesis Consolación y Santa María....	2.550	
Huchas en varios comercios.....	2.836	
Donativo anónimo.....	2.000	
id. id.	234	78.796

Alayor

Carmelitas (Legado Manda Pía).....	30.000	30.000
------------------------------------	--------	--------

Fornells

Donativo de D. Pedro Pons.....	200	
--------------------------------	-----	--

Comisión Diocesana

Beneficio neto por la venta de Lotería de Navidad 47.800

IMPORTE TOTAL ANTERIOR..... 243.235

RESUMEN

Aportaciones de las Parroquias e Iglesias... 870.254

Aportaciones diferentes conceptos 243.235

RECAUDACION TOTAL DOMUND 1978.....1.113.489

COMISSIÓ DEL CLERO

JORNADES SACERDOTALS AL TORO

Els dies 27 i 28 de desembre es van celebrar al Toro unes jornades de reflexió per als capellans menorquins sobre les següents qüestions: "Diferents maneres de viure actualment el fet religiós", "L'ateisme i la indiferència. Problemes personals i pastorals que es plantegen", i "Diaconia de l'Església i Diaconat permanent".

Va dirigir aquestes jornades Mn. Miquel Barbarà, sociòleg i secretari general del Bisbat de Tarragona.

Per l'interès del tema tractat transcrivim les respostes de Mn. Miquel Barbarà a l'entrevista feta per J.C. de Nicolàs i publicada al diari Menorca.

El fet religiós avui i el diaconat permanent

—Vaig rebre una invitació del bisbe de Menorca per fer aquestes jornades. Ens conèixem molt perquè treballàvem junts, mentre ell era el secretari particular de l'arquebisbe de Tarragona jo era el secretari general de l'arquebisbat i tenim una bona amistat. En quant al programa

d'aquestes jornades podem dir que es concreta en dos temes ben definits, el que feim avui sobre "diferents maneres de viure el fet religiós avui. L'indiferentisme i l'ateisme" per al que parteixo d'uns plantejaments de sociologia de la religió per tal d'anar baixant fins a problemes de tipus pastoral que es presenten cada dia. En aquest mateix contexte parlarem demà —avui pel lector— de l'Església com a comunitat dels ministeris, serveis i peculiaritats d'aquesta comunitat i en concret del diaconat permanent. A partir d'ara, fa molt poc es poden ordenar de diaques no solament joves sinó homes casats si volen. Això es possible a Espanya, a totes les diòcesis des dels darrers dies del passat mes d'octubre.

Tota l'Església ha de ser servidora

—¿Què representa per a l'Església aquesta innovació?

—Representa un signe de que tota l'Església ha de ser servidora, "diaconia" en grec vol dir servei. El diaca que s'ordeni serà un signe d'aquest servei en el mateix sentit que l'Església vol ser servidora de tota la Humanitat. En el diaconat es presenten tres càrrecs de servei molt importants, el servei dins la comunitat eclesial, el servei explícit a la Societat i, també, el servei en altres comunitats eclesials. En un d'aquests tres conceptes s'arrelarà el diaca. S'ha de dir que aquesta innovació a l'Església surt del Concili Vaticà Segon, i vol dir, en certa manera, un retorn a l'Església primitiva.

Les diferents interpretacions del fet religiós

—Tornam al tema de la primera reflexió. ¿Quina es la actitud de l'Església i quina ha de ser la dels sacerdots davant el fet religiós d'avui, davant l'indiferència, l'ateisme...?

—El fet religiós no és un fet que es viu d'una sola manera, hi ha diferents mentalitats, activitats, diferents comportaments, escales de valors, que van des de diferents visions de Deu, de l'home i del món a la relació entre els tres conceptes. Hi ha un contexte molt variat del fet religiós i aquest és el principal problema que viu l'Església en el post-concili. El mateix concili ja ho va posar de manifest, però és que en una societat moderna el fenomen és perfectament real, hi ha diferents estils de vida, una variada interpretació de les coses. Això és un fenomen típic de la mateixa societat moderna, com hi ha diferents visions no religioses, la que no admet el fet religiós per principi (ateisme més radical) i la que no admet el fet religiós de fet (ateisme pràctic). En realitat donem més importància al primer però la veritat és que n'hi ha més del segon...

Cercar un diàleg amb la cultura moderna

—Parlàvem de la reacció de l'Església davant aquesta realitat de la "societat moderna".

—Davant el fet religiós l'Església té una missió important, la de fer un discerniment d'aquestes interpretacions, encara que no es veu gens afavorida per actituds de "filies" i "fòbies" en lloc de plantejaments del fenomen, per lluitar en un clima favorable.

L'Església porta un missatge de salvació i aixó ha de ser dit d'una manera entenedora per a l'home d'avui, no pot parlar del missatge d'altres èpoques, ha de ser capaç de donar sentit a la vida de l'home d'avui. Per tot aixó tant l'Església com tots els cristians hauríem de ser capaços d'entrar en un diàleg profund amb la cultura moderna, hauríem de ser capaços de fer-ho sense clericalismes ni anticlericalismes. L'Església té una paraula a dir sobre la cultura moderna i l'Església s'ha d'enriquir d'aquesta cultura. Aquest fet l'ha reconegut el Concili.

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

Curset de profundització en la fe per a joves

CONÈIXER LA REALITAT PER A TRANSFORMAR-LA

De divendres vespre fins diumenge capvespre (26-28 de gener de 1979), una trentena de joves majors de 17 anys van estar reunits al Toro fent una experiència ben interessant. Es tracta del primer curset de profundització en la fe organitzat pel Secretariat de Joves Cristians que es fa aquest any. El nombre va ser ideal perquè el contacte i l'intercanvi d'experiències es pugués fer dins un clima de diàleg serè i possible per a tothom. Es una possibilitat que hauria de ser realitzable en tota comunitat cristiana ja que provocar-ho donaria lloc a una major consciència d'integració i ajudaria a vèncer l'anonimat al que esteim tan acostumats.

El curset es va desenrotllar en quatre sessions que incluien una breu exposició de la temàtica, temps de reflexió personal, temps de compartir-la amb altres, temps de pregària i de lectura de l'Evangelí. Va ser ben simptomàtica la predisposició de la majoria dels assistents de cara a una recerca del sentit de la fe cristiana en un moment i circumstàncies com les que esteim passant. Aquesta recerca, encara que llunyana, segurament és comuna a molts joves que pels motius que siguin no han trobat la oportunitat d'un clima favorable on trobi un encaminament.

La integració del jove dins les parròquies i comunitats cristianes presenta serioses dificultats quan és precisament en elles que s'ha de realitzar el creixement en la fe i des d'elles una projecció que agafi tota l'activitat humana.

En aquest sentit, definim l'Església —i per tant qualsevol “comunitat de fe”— com “oasi necessari per a respirar”, com espai necessari de germanor, de pregària, de diàleg, de lectura i reflexió, de silenci, de llibertat... ¿No haurà de ser aquesta, precisament avui, l'aportació específica que haurem de fer els cristians a una societat que desplaça aquests valors? I ¿no són els joves uns agents importants i autèntics transmissors d'aquests valors de l'esperit quan fent front a tot tipus de manipulació i indiferentisme, són redescoberts com autèntics i portadors de renovació?

Hi ha, però, moltes coses que preocupen als joves en aquest moment. Aquesta preocupació es va notar fortament després d'analitzar la realitat en que cadascú es mou, concretament la crisi en que es troba el jove estudiant i en especial aquell que té inquietud, voluntat, ganes de participació i de corresponsabilitat. Aquesta opció és normalment contesta-

fronten, una visió irresponsable i passota. I l'estudiant en la majoria dels casos també, víctima de tot un sistema que no sap prou bé cap on el dirigeix. D'una manera semblant es va plantejar dins un llarg diàleg la problemàtica del jove obrer, exposat a un ambient que per culpa de tenir les coses muntades així crea divisions internes i desavinences entre companys reduint el treball a una carrera inescapable per aconseguir doblers i estar situats. El paper del jove cristià dins aquests tipus de situacions

les coses— és ben arriscat i difícil.

Dins el mateix anàlisi de la realitat van aparèixer molts altres aspectes que constitueixen moments importants pel jove, ja que són fruit de la seva opció lliure i denoten un interès de presència responsable: grups de joves, partits polítics, grups culturals, inquietuds socials, esplai, treball amb infants, activitats de cara a altres...

Va ser molt important el plantejament de l'experiència creient dins aquesta realitat analitzada. L'opció creient és essencialment una opció de transformació segons Jesucrist. Es lo més concret que oferim els cristians, però també és l'exigència més concreta a que ens comprometem. Es va constatar aquí la necessitat imperiosa de la pregària sobretot perquè és lo que possibilita actuar amb coneixement de causa: és la base del risc i de l'esperança. Durant el dissabte capvespre especialment es va dedicar llarg temps a aquesta experiència de pregària a fi d'assumir des d'una perspectiva cristiana totes les situacions humanes reflexionades abans.

Finalment, enmig de tot lo que es va descobrir i reflexionar —alguns aspectes han estat aquí exposats— hi ha que subratllar que l'ambient de confiança que es crea en ocasions així fan possible una convi-

vència molt agradable i un experimenta palpablement allò que tantes vegades no es creu des d'una postura pessimista: la possibilitat d'entendre's, el goig de conviure. ¿Serà molt utòpic creure en una societat on doni goig el viure? El jove es troba sol quan l'herència que rep dels majors no presenta la viabilitat d'una transformació que faci a les persones més "humanes", es troba sol el jove que és el blanc de la crítica d'una gent recelosa que l'empra per lo que l'interessa i el refusa quan decideix "ser el mateix", es troba sol quan altres joves s'han enrotllat en la roda del consumisme, de la indiferència, de la superficialitat o del "passar de tot", creant així cercles concèntrics de la despersonalització... ¿O trobarà resposta a la seva soledat? ¿A la conscient i a la inconscient?

El concretant, després de veure que no és possible ser creient individualment ni es possible transformar res en solitari, sinó que el cristià rep la força de Crist i a través de la comunitat, espontàniament d'uns quants joves va sorgir la idea de començar un grup de pregària, que senzillament es reunirà per pregar, un grup que no estarà mai fet, sinó que s'anirà fent, que no tindrà lloc fixe, sinó que seguirà la mística evangèlica d'aquelles paraules de Jesús: "allà on n'hi ha dos o més units en nom meu, allà hi som jo enmig d'ells". Més que una conclusió és un camí obert. I al mateix temps que un camí obert, una invitació ben afectuosa i sincera.

Secretariat de Joves Cristians

ACTIVITATS PER AQUEST MES DE FEBRER

Dimecres, dia 14:

Sessió de treball dels consiliaris amb Mn. Andreu Oliveras, consiliari del Moviment d'Universitaris Cristians i de l'Escola d'Esplai a Barcelona, per tractar sobre el mètode de Revisió de Vida. Aquesta reunió es farà al Toro, des de les 10 del matí fins les 6 del capvespre. El mateix dia, i a les 8,30 del vespre a Mercadal, una xerrada sobre el mateix tema a tots els animadors de grups i joves interessats amb aquesta qüestió.

Dies 23, 24 i 25:

Curset sobre l'Evangeli. Dirigit als joves que l'any passat van fer el curset de profundització en la fe. Una bona oportunitat per a familiaritzar-se amb la lectura de l'Evangeli des de la realitat en que cadascú es mou.

INFORMACIÓ DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de desembre 1978

Dia

1.— Rep visites. A la tarda, és a Maó en una reunió del diari "Menorca". A les vuit del vespre, dirigeix la reunió de pregària a la parròquia de St. Antoni, de Maó.

2.— Rep visites.

3.— Celebra l'eucaristia a la parròquia de Fornells. Després, visita uns malalts a la mateixa parròquia. Al capvespre, dirigeix la reunió mensual de pregària, al Seminari.

4.— Visita un sacerdot retirat, a Maó.

5.— Rep visites.

7.— Rep visites. Al capvespre, rep visites a Maó i després concelebra al Seminari l'Eucaristia pregant per les vocacions.

8.— A migdia, concelebra la solemne eucaristia de la Immaculada, a la S.E. Catedral. Al capvespre, celebra l'Eucaristia a l'església de les Monges Concepcionistes, de Maó. I a les 9 del vespre assisteix, a la Catedral, al concert de la Coral Sant Jordi, de Barcelona.

9.— Rep visites. Al capvespre, concelebra l'Eucaristia en el Convent de les Monges Clarisses, de Ciutadella, i rep els vots perpetus i consagració d'una monja.

10.— A migdia, al Seminari, presideix la reunió extraordinària de les Conferències de St. Vicens de Pau, de Ciutadella.

11-12.— És a Madrid, a la reunió del Consell d'Economia de la Conferència E. Espanyola.

13.— Presideix el Consell del Presbiteri del mes de desembre.

14.— Rep visites. Al capvespre, visita un sacerdot malalt, la parròquia de Migjorn i rep visites a Maó, on celebra Missa a Sta. Maria.

15.— Rep visites. Al capvespre, visita el Col·legi de la Consolació, seguint les diverses escoles.

16.— Rep visites. Al capvespre, celebra l'Eucaristia al Seminari, per a la trobada dels adolescents de la catequesi ciutadellenca. Al vespre, de 9 a 11, té la sessió de pregària i reflexió a la parròquia de Ferreries i a les 11 celebra l'Eucaristia a Migjorn, en la commemoració de les bodes de diamant de la Secció d'Adoració nocturna d'aquella parròquia.

30.— Rep visites. Al capvespre, ordena de prevere al Sr. Josep Manguán, a la Catedral. És el primer sacerdot ordenat pel Sr. Bisbe.

31.— Celebra l'Eucaristia al Santuari del Toro. A la nit, presideix la vetla de la Jornada de la Pau, a la parròquia de St. Francesc, de Ciutadella.

Mes de gener del 1979

Dia

1.— Concelebra l'Eucaristia i visita les parròquies de St. Esteve i St. Antoni Ma. Claret de Ciutadella i a la tarda, la de Sta. Maria de Maó.

2-4.— És a Madrid a la reunió de la Comissió E. de Mitjans de Comunicació, de la qual forma part.

6.— Celebra la missa major al seu poble natal, Navàs.

10.— Al capvespre, dirigeix la sessió de pregària a St. Antoni, de Maó.

11.— Rep visites. Al capvespre, rep visites a Maó i hi celebra l'Eucaristia.

12-13.— Rep visites.

14.— Al capvespre, dirigeix la reunió mensual de pregària al Seminari.

15.— Rep visites.

16.— Rep visites. Visita un malalt, de Ciutadella.

17.— Presideix la concelebració i processó de la solemnitat de Sant Antoni, abat, patró de la diòcesi, a la Catedral.

18.— Rep visites. Al capvespre, rep visites a Maó.

20.— Concelebra l'Eucaristia al Santuari del Toro, per un grup de religiosos i religioses de l'ensenyament que estan reunits allí aquest dia.

21.— Celebra l'Eucaristia i visita la parròquia de Migjorn. A migdia, té una xerrada amb els pares dels fiets de 1a. comunió, a Alaior.

22-27.— És a Madrid, on practica els Exercicis espirituals per a bisbes.

29-30.— És a Barcelona, on assisteix a una reunió amb els bisbes i teòlegs de la Tarraconense.

31.— Presideix la reunió del Consell del Presbiteri del mes de gener. A les 8 del vespre concelebra l'Eucaristia a Maria Auxiliadora, amb motiu de la festivitat de Sant Joan Bosco.

NOTÍCIES DE LA DIÒCESI

En Josep Manguán va ser ordenat prevere

Tal com s'havia previst el passat dia 30 de desembre, a les 7 i mitja del capvespre, va ser ordenat prevere de l'Església de Menorca en Josep Manguán per imposició de les mans del bisbe Antoni Deig. "Remar mar endins" i "Ser pescador d'homes" són els lemes triats per En Manguán. Desitjam que no perdi mai el coratge i no se'n cansi.

Vetla de pregària a Ciutadella

A la parròquia de Sant Francesc de Ciutadella també s'havia celebrat la vetla de pregària per la pau. Es va fer a les 9 del vespre del dia 31 de desembre. La va presidir el bisbe i havia estat preparada especialment pels grups de joves de les diferents comunitats de la ciutat. També hi van assistir d'altres grups de Menorca. Va consistir en una revisió de la contribució a la causa de la pau feta des dels diferents grups i comunitats, analitzant aquells passos positius i també les omissions. A la vegada cada grup va presentar unes consignes concretes per al nou any fent una crida a les parròquies, al joves, a les famílies, als educadors, als responsables de la política... a treballar directament per la pau en les seves accions. Aquestes aportacions es van fer entre les lectures de la Paraula de Déu, i s'hi van intercalar moments de silenci, de pregària col·lectiva, de cant i altres lectures. La Vetla va acabar amb l'Eucaristia. Una nota ben significativa d'aquesta intercomunicació entre joves i majors de les diferents comunitats va ser l'inici d'un treball de conjunt ja començat a diferents llocs i que va tenir la seva expressió en aquesta vetla de pregària.

Vetla de pregària per la Pau a Maó

El dia 1 de gener, Jornada de pregària per la Pau a la parròquia de Sant Antoni de Maó, s'hi van reunir una cinquantena de joves de tres grups distints per a una llarga vetla de reflexió i pregària per la Pau. Presa de consciència de la realitat i situació actual de la pau en el món, il·luminació de la Paraula de Déu, cant, pregària i silenci... Dues hores denses per un tema que s'ho val.

Interès per al tercer món

A Ferreries, un poble sempre ple de vitalitat, al club de la parròquia hi ha un grup que s'interessa fortament per al tercer món. La seva tasca és sensibilitzar, ajudar. I van endins. N'hi ha ben qualcú que es planteja la possibilitat d'inserir-se en aquest tercer món per servir-lo d'una forma directa. També el grup ha mogut l'interès de grups de les parròquies d'Es Migjorn i d'Es Mercadal. Ah! tampoc deixen de recordar que hi ha un altre tercer món al costat nostre com ho és el de les persones grans. Coratge!

"Historia de la orden de San Agustín"

Ens alegra —i no ho deim per fer-ne cap tipus de propaganda— l'aparició en edició facsímil, d'un fragment de la "Historia de la Provincia de la Corona de Aragón" de l'orde dels Agustins, escrita per Fr. Jaume Jordán i publicada a València l'any 1712. Ens alegra perquè posa a

l'abast del públic una obra que, si més no, és curiosa i desconeguda. Ens parla —la publicació es refereix també als convents de Mallorca— dels agustins, que fa remuntar als temps del bisbe Sever i dels convents del Socós i del Toro. "Full Dominical" pot haver influït en la determinació de publicar aquest fragment perquè en el n. 33 de l'any 1975 ja va publicar-ne un tros quan, als nombres d'estiu, va oferir "Retalls d'història de l'Església a Menorca".

Els capellans i el jovent

Seguint l'acord pres a les Jornades de Pastoral Juvenil al mes de setembre al Toro, un grup de capellans que treballen directament en grups de joves es reuneixen cada mes a fi de compartir les mútues experiències i estudiar també aquelles línies de fons que han d'unificar el treball en aquest camp. Entre tots els assumptes que van tractant, es va fent una anàlisi de la situació del jovent a Menorca des de l'ambient en que cadascú es mou. Aquest mes es començarà a estudiar a fons quina resposta es pot donar a tants de joves, que a partir dels 17 ó 18 anys, es troben amb tantes situacions difícils i resulta problemàtica la vivència de la fe. Potser lo més interessant d'aquestes reunions és la decisió unànim d'un treball corresponsable i de conjunt.

Na Maria se'n va al Perú

Na Maria Coll, una jove de Ferreries, se'n va al Perú. Ha decidit anar a treballar allà, a la Diòcesi de Huamachuco, entre els pagesos d'aquella regió Andina. Una altra jove vol oferir els millors anys de la seva joventut a treballar per al tercer món i en el tercer món, en contacte viu amb la realitat més pobra. S'unirà a una comunitat de monges franciscanes. Desitjam que treballi amb la mateixa il·lució i coratge amb què se'n va. Coratge, Maria!

75 Aniversari

L'Adoració Nocturna de Es Migjorn va celebrar el dia 16 de desembre el 75 aniversari de la seva fundació. La nit del 15 al 16 va ser dedicada a la pregària, com en totes les altres ocasions, i va tenir lloc l'Eucaristia que va presidir el Sr. Bisbe.

Festa de Sant Antoni

Com cada any, el dia 17 de gener, la diòcesi va celebrar la festa del seu patró, St. Antoni Abat. A les 11 del matí i a la Catedral a Ciutadella, el Bisbe va presidir la concelebració de l'Eucaristia que revestia un especial caràcter diocesà per la presència dels capellans concelebrants i

de molts feels vinguts d'altres pobles expressament per a la celebració. Pel sentit cívic-religiós que té la festa, en la que es commemora la reconquesta de Menorca, va assistir a la celebració l'Ajuntament de Ciutadella, aquesta vegada presidit pel President del Consell General de les Illes, Sr. Albertí. Després de l'Eucaristia, es va procedir a la tradicional processó dels "Tres Tocs".

23 de gener: festa al Seminari

El dia 23 de gener, i amb una Eucaristia en la que hi va participar un bon grup de feels de Ciutadella, es va celebrar la festa del Patró del Seminari, Sant Ildefons. Va ser una estona de pregària en la que d'una manera especial es va recalcar la necessitat de viure il·lusionats i esperançats. Una festa feta en la intimitat i que va ajudar a descobrir més i més el sentit d'aquest petit grup que viuen en comunitat al Seminari.

Sant Francesc de Maó: monument històric artístic

El Sr. Bisbe ha rebut de la Direcció General del Patrimoni Artístic, Arxius i Museus del Ministeri de Cultura la comunicació del Real Decret publicat el dia 2 de gener de 1979 al B.O. de l'Estat, pel qual el convent de Sant Francesc de Maó és declarat, amb caràcter nacional, monument històric artístic.

2 de febrer: festa de la llum

A les 8 del vespre del dia 2 de febrer es va celebrar la festa de la Presentació del Senyor i Purificació de la Verge, Titular de la Catedral. El Sr. Bisbe va presidir la concelebració i va dirigir l'homilia, dirigint-se especialment als malalts i impeditos que ho seguien per Ràdio Popular.

SANTA SEU

"EL HOMBRE NO PUEDE SER DESTRUIDO; NO ESTA PERMITIDO HUMILLARLO; NO ESTA PERMITIDO ODIARLO"

Publicamos a continuación el texto íntegro del primer mensaje navideño del Papa Juan Pablo II, pronunciado desde el balcón central de la Basílica de San Pedro. Se trata, como ha señalado algún comentarista, de una vigorosa afirmación humanista.

"Dirijo este mensaje a todo hombre; al hombre en su humanidad. Navidad es la fiesta del hombre. Nace el hombre. Uno de los miles y

miles de hombres que han nacido, nacen y nacerán en la Tierra. Un hombre, un elemento que entra en la composición de la gran estadística. No casualmente El vino al mundo en época de censo; cuando un emperador romano quería saber cuántos súbditos contaba su país. El hombre, objeto de cálculo, considerado bajo la categoría de la cantidad; uno entre miles y miles. Y al mismo tiempo, uno, único, irrepetible. Si celebramos con tanta solemnidad su nacimiento, lo hacemos para dar testimonio de que todo hombre es alguien, único, irrepetible. Si nuestras estadísticas humanas, las catalogaciones humanas, los humanos sistemas políticos, económicos y sociales, las simples posibilidades humanas no son capaces de asegurar al hombre el que pueda nacer, existir y obrar como único e irrepetible, entonces todo eso se lo asegura Dios. Por El y ante El, el hombre es siempre alguien, único e irrepetible; alguien eternamente alguien elegido; alguien llamado y nombrado por su propio nombre. Lo mismo que el primer hombre, Adán; lo mismo que el nuevo Adán, que nace de la Virgen María en la gruta de Belén: "Le pondrás por nombre Jesús".

A todo hombre, en cuanto hombre

Este mensaje es dirigido a todo hombre, precisamente en cuanto hombre, a su humanidad. Es efectivamente la humanidad la que queda elevada con el nacimiento de Dios en la Tierra. La humanidad, "la naturaleza" humana, queda asumida en la unidad de la divina persona del Hijo; en El como unidad del Verbo eterno, en el que Dios se expresa eternamente a sí mismo, esta divinidad, Dios la expresa en Dios; Dios verdadero en Dios verdadero: el Padre en el Hijo y de ambos el Espíritu Santo.

En la solemnidad de este día, nos elevamos también hacia el misterio inescrutable de este nacimiento divino.

Al mismo tiempo, el nacimiento de Jesús en Belén testimonia que Dios ha expresado esta palabra eterna en el tiempo, en la historia. De esta "expresión" El ha hecho y sigue haciendo la estructura de la historia del hombre. El nacimiento del Verbo Encarnado es el comienzo de una nueva fuerza de la misma humanidad; la fuerza abierta a todo hombre, según palabras de San Juan: "Les dio el poder llegar a ser hijos de Dios" (Jn. 1.12). En nombre de este valor irrepetible de todo hombre, y en nombre de esta fuerza que trae a todo hombre el hijo de Dios, al hacerse hombre, me dirijo en este mensaje por encima de todo al hombre: a todo hombre, dondequiera que trabaje, cree, sufra, combata, peque, ame, odie, dude; dondequiera que viva y muera; me dirijo a él hoy con toda la verdad del nacimiento de Dios; con su mensaje.

El hombre vive, trabaja, crea, sufre, combate, ama, odia, duda, cae y se levanta en comunión con los demás.

“ ¡Aceptad la gran verdad del hombre!”

Me dirijo a los regímenes, a los sistemas políticos, económicos, sociales y culturales para decirles:

Aceptad la gran verdad acerca del hombre; aceptad la verdad plena acerca del hombre, pronunciada en la noche de Navidad; aceptad esta dimensión del hombre, manifestada a todos los hombres en la noche santa. Aceptad el misterio en que vive todo hombre desde que Cristo ha nacido. Respetad este misterio. Permitid a este misterio que actúe en todo hombre. Permitidle desarrollarse en las condiciones externas de su ser terreno.

En este misterio se halla la fuerza de la humanidad. La fuerza que irradia sobre todo lo que es humano. No hagáis difícil esta irradiación. No la destruyáis. Todo lo que es humano, crece a partir de esta fuerza; sin ella se marchita, sin ella va a la ruina.

Hacia una vida más humana

Por esto doy las gracias a todos vosotros —familias, naciones, estados, organizaciones internacionales, sistemas políticos, económicos, sociales y culturales— por todo lo que hacéis, a fin de que la vida de los hombres sea en sus diversos aspectos cada vez más humana, es decir, cada vez más digna del hombre.

“Gloria a Dios en el cielo”. Dios se ha hecho cercano. Está en medio de nosotros. Es el hombre. Ha nacido en Belén. Está acostado en el pesebre, porque no había lugar para El en la posada. Su nombre: Jesús. Su misión: Cristo. Es “mensajero de gran consejo, consejero admirable” (Is. 9,5); nosotros en cambio muchas veces somos indecisos y nuestros consejos no dan los frutos deseados.

Es “Padre por siempre, Padre del siglo futuro, príncipe de la paz” y a pesar de que nos separen de su nacimiento dos mil años. El está siempre delante de nosotros y nos precede siempre. Debemos correr tras El y tratar de alcanzarlo. Es nuestra paz. La paz de los hombres. La paz para los hombres que El ama. Dios se ha complacido del hombre por Cristo. El hombre no puede ser destruido; no está permitido humillarlo; no está permitido odiarlo. Paz a los hombres de buena voluntad.

La causa de la paz

Invito a todos insistentemente a orar juntos con el Papa por la paz, en especial hoy y dentro de ocho días, cuando celebraremos en todo el mundo la “Jornada de la Paz”.

Feliz Navidad a todos y a cada uno de los hombres. Mi felicitación, llena de cordial afecto y de respeto sincero, va a vosotros, hermanas y hermanos, que estáis en esta plaza; a todos los que, a través de los medios de comunicación social, tenéis la posibilidad de sintonizar con es-

ta breve ceremonia; a todos los que buscáis sinceramente la verdad; que tenéis hambre y sed de justicia; que anheláis la bondad y la alegría. A vosotros, padres y madres de familia; a vosotros, trabajadores y profesionales; a vosotros, ancianos; a vosotros, encarcelados; y a todos vosotros los que no podéis pasar la Navidad en familia, con vuestros seres queridos. ¡Feliz Navidad!"

TELEGRAMAS

TELEGRAMA DE NUESTRO OBISPO AL PAPA CON MOTIVO DE LA NAVIDAD

Secretario de Estado
Ciudad del Vaticano

Próximas fiestas de Navidad expreso al Santo Padre Juan Pablo II nuestros deseos y oraciones para un Pontificado fecundo en bien de la Iglesia, implorando bendición apostólica.

Antonio, Obispo de Menorca

SECRETARIA DE ESTADO

Vaticano, 4 de enero 1979
Mons. Antonio Deig Clotet
Obispo de Menorca

Señor Obispo:

Ha sido motivo de cordial satisfacción para el Santo Padre recibir el atento mensaje de felicitación que, en nombre propio y de toda esa Comunidad diocesana, le ha enviado Usted, con ocasión de las Fiestas Navideñas.

Su Santidad ha apreciado vivamente este gesto, en el que ha visto un claro testimonio de afecto fraterno y de proximidad espiritual, en esta primera Navidad de su Pontificado. Desea por ello darle las más expresivas gracias, a la vez que invocando sobre Usted y su grey la continua efusión de los favores divinos, les imparte una especial Bendición Apostólica.

Con mis mejores votos por su bienestar personal y por sus tareas pastorales, le saluda suyo affmo. en Cristo.

J. Card. Villot

Felicitació del Papa als Bisbes d'Espanya amb motiu de les festes de Nadal

Venerable Germà nostre, salut i benedicció apostòlica.

Acostant-se la solemnitat de Nadal, en la que "la benignitat i l'amor de Déu Salvador nostre" (cfr. Tit. 3,4) es recorda piadosament, ens alegrem de manifestar-te els millors desigs —que feim per primera vegada— a tu i a través teu a tots els Bisbes, germans d'aqueixa Conferència episcopal.

Pregam Déu amb força, que a tu i a tots els esmentats germans en l'Episcopat atorgui l'abundància dels seus dons i que l'Església floreixi en aquests llocs i que vagi complint cada dia més i amb més eficàcia l'encàrrec de la salvació, rebut del Senyor.

D'aquests desigs en sigui auguri la Benedicció Apostòlica que amb ànim amorós impartim a tu i a tots els qui formen part de la mateixa Conferència i també als ramats dels quals tenen cura els Ordinaris.

Donat a Roma, prop de St. Pere el dia 15 de Desembre de l'any 1978, primer del Nostre Pontificat.

Joan Pau II, Papa

ESGLÉSIA DE MENORCA

Butlletí oficial
del Bisbat

n. 3 — març de 1979

Felicitaçió del Papa als Bisbes d'Espanya amb motiu de les festes de Nadal

Venerable Germà nostre, salut i benedicció apostòlica.

Acostant-se la solemnitat de Nadal, en la que "la benignitat i l'amor de Déu Salvador nostre" (cfr. Tit. 3,4) es recorda piadosament, ens alegrem de manifestar-te els millors desigs —que feim per primera vegada— a tu i a través teu a tots els Bisbes, germans d'aqueixa Conferència episcopal.

Pregam Déu amb força, que a tu i a tots els esmentats germans en l'Episcopat atorgui l'abundància dels seus dons i que l'Església floreixi en aquests llocs i que vagi complint cada dia més i amb més eficàcia l'encàrrec de la salvació, rebut del Senyor.

D'aquests desigs en sigui auguri la Benedicció Apostòlica que amb ànim amorós impartim a tu i a tots els qui formen part de la mateixa Conferència i també als ramats dels quals tenen cura els Ordinaris.

Donat a Roma, prop de St. Pere el dia 15 de Desembre de l'any 1978, primer del Nostre Pontificat.

Joan Pau II, Papa